MUHAMMED BİN AHMED DEVLÂBÎ

Hadîs âlimlerinden. Künyesi Ebû Beşîr-er-Râzi ed-Devlâbî'dir. 320 (m. 932) senesinde Mekke ile Medine arasında Arci denilen yerde vefât etti. Hadîs ilminde hafız derecesinde âlim idi. Ya'nî, yüzbin hadîs-i şerîfi senetleriyle birlikte ezbere bilirdi. Kendilerinden hadîs-i şerîf işitip rivâyet ettiği zâtlar; Muhammed bin Beşâr, Ahmed bin Abdülcebbâr, Hârûn bin Sa'îd el-Eylî, Ahmed bin Ebî Şerîh er-Râzi, Mûsâ bin Âmir Dımeşki, Ziyâd bin Eyyûb ve Irak, Mısır ve Şam'da zamanının âlimleridir. Kendisinden ise; Abdurrahmân bin Ebî Hatim, Abdullah bin Adî, İbn-i Hibbân, Hasen bin Reşid, Hişâm bin Muhammed ve diğer âlimler hadîs-i şerîf rivâyet etmişlerdir.

Muhammed bin Ahmed Devlâbî, ayrıca târih ilminde de âlim olup, "El-Kûnâ vel-esmâ", "Zürriyyet-üt-tâhire" adlı eserleri meşhûrdur.

Muhammed bin Ahmed Devlâbî'nin (radıyallahü anh) el-Kûnâ vel-esmâ isimli eserinde, Amr bin Şüayb (radıyallahü anh) babasından, o da dedesinden naklederek şöyle anlatıyor: "Resûlullah (aleyhisselâm) ile beraber, Mekke ile Medine arasında bulunan Ezâhir geçidine gittim. Üzerimde kırmızı renkli bir elbise vardı. Resûlullah (aleyhisselâm) bana dönüp, "Bu nasıl elbise?"buyurdular. Bu sözlerinden, böyle elbise giymeyi uygun bulmadıklarını anladım. Konakladığımız yere gelip ateş yaktığımızda, o kırmızı elbiseyi ateşe atıp

yaktım. Daha sonra tekrar, Resûlullah efendimizin (aleyhisselâm) huzûrlarına gittiğimde: “O elbiseyi ne yaptın?” diye sordular. “Ateşe attım” dedim. “Ailene veremez miydin?” buyurdular. Ben bu ikazlarından, böyle elbise giymenin erkekler için uygun olmadığını, kadınlar için caiz olduğunu anladım.”

Ebû Râşid bin Abdurrahmân (radıyallahü anh) şöyle anlatıyor: “Kabilemiz adına Hazreti Peygamberle görüşmek üzere yüz kişilik bir heyet ile huzûruna gittik. Bulundukları yere yaklaştığımızda arkadaşlarım durdular ve bana: “Sen önce git! Alâka, sevgi görürsen, bize haber verirsin, biz de huzûruna çıkarız. İlgisizlik görürsen bize gelirsin. Beraberce dönüp gideriz” dediler. Ben Hazreti Peygamberin (aleyhisselâm) huzûruna çıkıp, “Hayırlı sabahlar” dedim. “Mü’minlerin selâmı böyle değildir” buyurdu. Ben: “Yâ Resûlallah! Nasıl selâm vereyim?” dedim. “Müslümanlardan bir topluluğun yanına geldiğin zaman, “Esselâmü aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtûh” de!” buyurdu. Ben de “Esselâmü aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtüh” dedim. “Ve aleyküm selâm ve rahmetullahi ve berekâtüh. İsmin nedir? Kimsin?” buyurdu. “Lât ve Uzzâ’nın kulunun oğlu Ebû Râşid’im” dedim. “Bilakis, sen Rahmân’ın kulunun oğlu Ebû Râşid’sin” buyurup, çok ikram ve ihsânda bulundu. Beni yanıbaşına oturttu. Cübbesini bana giydirdi. Bana asasını ve ayakkabılarını hediyye etti. Ben müslüman oldum. Orada bulunanlar “Yâ Resûlallah! Görüyoruz ki, bu kimseye çok ikramda bulunuyorsunuz” dediler. “Şüphesiz ki bu, kavminin ileri gelenidir. Bir kavmin ileri geleni size geldiği zaman, ona ikramda bulununuz” buyurdular.

1) Tezkiret-ül-huffâz cild-2, sh. 759

2) Vefeyât-ül-a’yân cild-4, sh. 352

3) Mu’cem-ül-müellifîn cild-8, sh. 255